

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 3. junija 2010*

V zadevi C-484/08,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Tribunal Supremo (Španija) z odločbo z dne 20. oktobra 2008, ki je prispela na Sodišče 10. novembra 2008, v postopku

Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid

proti

Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (Ausbanc),

* Jezik postopka: španščina.

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi M. A. Tizzano (poročevalec), predsednik senata v funkciji predsednika prvega senata, E. Levits, sodnik, C. Toader, sodnica, M. Ilešič in J.-J. Kasel, sodnika,

generalna pravobranilka: V. Trstenjak,
sodni tajnik: R. Grass,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 10. septembra 2009,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid M. Merola in J. Cadalso Palau, odvetnika,

- za Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (Ausbanc) J. Rodríguez Teijeiro, procuradora, L. Pineda Salido in M. Mateos Ferres, odvetnika,

- za špansko vlado J. López-Medel Bascones in M. Muñoz Pérez, zastopnika,

- za nemško vlado M. Lumma in J. Kemper, zastopnika,

- za avstrijsko vlado E. Riedl, zastopnik,

- za portugalsko vlado L. Inez Fernandes, H. Almeida in P. Contreiras, zastopniki,

- za Komisijo Evropskih skupnosti E. Gippini Fournier in W. Wils, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 29. oktobra 2009

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 4(2) in 8 Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL L 95, str. 29, v nadaljevanju: Direktiva).

- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med ustanovo Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid (v nadaljevanju: Caja de Madrid) in združenjem Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (špansko združenje uporabnikov bančnih storitev, v nadaljevanju: Ausbanc) glede zakonitosti pogoja, ki ga je ustanova Caja de Madrid uvedla v posojilne pogodbe s spremenljivo obrestno mero, ki jih je sklenila s svojimi strankami in so bile namenjene nakupu stanovanj.

Pravni okvir

Predpisi Unije

- 3 V dvanajsti in devetnajsti uvodni izjavi Direktive je navedeno:

„ker nacionalni predpisi v njihovi sedANJI obliki dovoljujejo le delno uskladitev; ker ta direktiva zajema zlasti pogodbene pogoje, o katerih se stranki nista dogovorili posamično; ker bi morale imeti države članice možnost, da ob upoštevanju Pogodbe [EGS] potrošnikom nudijo višjo raven varstva z nacionalnimi predpisi, ki so strožji od te direktive;

[...]

ker za namen te direktive ocena nedovoljenosti ne sme biti opravljena pri pogojih, ki opisujejo glavni predmet pogodbe ali razmerje med kakovostjo in ceno dobavljenega blaga ali storitev; ker je kljub temu dovoljeno upoštevati glavni predmet pogodbe ter razmerje med ceno in kakovostjo pri oceni dovoljenosti drugih pogojev [...]"

4 Člen 3 Direktive določa:

„1. Pogodbeni pogoj, o katerem se stranki nista dogovorili posamično, velja za nedovoljenega, če v nasprotju z zahtevo dobre vere v škodo potrošnika povzroči znatno neravnotežje v pogodbenih pravicah in obveznostih strank.

2. Pogodbeni pogoj [se] šteje za pogoj, o katerem se stranki nista dogovorili posamično, če je bil sestavljen vnaprej in potrošnik zato ni mogel vplivati na vsebino določbe, zlasti v okviru vnaprej oblikovane tipske pogodbe.

Dejstvo, da sta se stranki o nekaterih vidikih pogoja ali o posebnem pogoju dogovorili posamično, ne izključuje uporabe tega člena za preostalo pogodbo, če celotna ocena pogodbe pokaže, da gre vendarle za vnaprej oblikovano tipsko pogodbo.

Če prodajalec ali ponudnik trdi, da sta se stranki o tipskem pogoju dogovorili posamično, nosi dokazno breme.

3. Priloga vsebuje okvirni in nedokončani seznam pogojev, ki lahko štejejo za nedovoljene.“

5 Člen 4 Direktive določa:

„1. Brez poseganja v člen 7 je treba nedovoljenost pogodbenega pogoja oceniti ob upoštevanju narave blaga ali storitev, za katero je bila sklenjena pogodba, in s sklicevanjem na vse okoliščine, ki so obstajale v času sklepanja pogodbe[,] ter na vse druge pogoje te pogodbe ali druge pogodbe, od katere je pogoj odvisen.

2. Ocena nedovoljenosti pogojev ne sme biti povezana niti z opredelitvijo glavnega predmeta pogodbe niti z ustreznostjo med ceno in plačilom za izmenjane storitve ali blago, če so pogoji v jasnem, razumljivem jeziku.“

6 Člen 8 Direktive določa:

„Države članice lahko na področju, ki ga ureja ta direktiva, sprejmejo ali ohranijo najstrožje določbe, ki so združljive s Pogodbo, da bi zagotovile najvišjo stopnjo varstva potrošnikov.“

Nacionalni predpisi

- 7 V španskem pravu je bilo varstvo potrošnikov pred nedovoljenimi pogoji zagotovljeno s splošnim zakonom 26/1984 o varstvu potrošnikov in uporabnikov (Ley General 26/1984 para la Defensa de los Consumidores y Usuarios) z dne 19. julija 1984 (BOE št. 176 z dne 24. julija 1984).
- 8 Zakon 26/1984 je bil nato spremenjen z zakonom 7/1998 o splošnih pogojih pogodb (Ley 7/1998 sobre condiciones generales de la contratación) z dne 13. aprila 1998 (BOE št. 89 z dne 14. aprila 1998), s katerim je bila Direktiva prenesena v nacionalno pravo.
- 9 Toda z zakonom 7/1998 v notranje pravo ni bil prenesen člen 4(2) Direktive.

Dejansko stanje in vprašanja za predhodno odločanje

- 10 Iz predložitvenega sklepa je razvidno, da posojilne pogodbe s spremenljivo obrestno mero za nakup stanovanj, sklenjene med ustanovo Caja de Madrid in njenimi strankami, vsebujejo pisni pogoj, ki je bil predhodno uveden v tipsko pogodbo in v skladu s katerim je treba nominalno obrestno mero, ki jo določa pogodba in je periodično spremenljiva v skladu z dogovorjenim referenčnim indeksom, po prvi reviziji zaokrožiti navzgor za četrtno odstotne točke (v nadaljevanju: pogoj zaokroževanja).

- 11 Združenje Ausbanc je 28. julija 2000 vložilo tožbo, s katero je želelo zlasti doseči, da ustanova Caja de Madrid iz navedenih posojilnih pogodb izbriše pogoj zaokroževanja in ga v prihodnje ne uporablja več. Juzgado de Primera Instancia de Madrid je s sodbo z dne 11. septembra 2001 tožbi ugodilo, ker je menilo, da je pogoj zaokroževanja glede na nacionalno zakonodajo, s katero je bila Direktiva prenesena, nedovoljen in zato ničn.

- 12 Ustanova Caja de Madrid je vložila pritožbo zoper to sodbo pri Audiencia Provincial de Madrid, to pa je 10. oktobra 2002 izdalo sodbo, s katero je potrdilo sodbo prvostopenjskega sodišča.

- 13 Ustanova Caja de Madrid je 27. novembra 2002 zoper to sodbo vložila kasacijsko pritožbo pri Tribunal Supremo.

- 14 Tribunal Supremo meni, da je pogoj zaokroževanja lahko bistveni element pogodbe o bančnem posojilu, kakršna je ta v postopku v glavni stvari. Toda ker naj bi bilo na podlagi člena 4(2) Direktive izključeno, da ocena nedovoljenosti zajema pogoj, ki se nanaša zlasti na predmet pogodbe, naj načeloma ne bi bilo mogoče ocenjevati nedovoljenosti pogoja, kakršen je ta v postopku v glavni stvari.

- 15 Vendar Tribunal Supremo tudi poudarja, da ker Kraljevina Španija v svoj pravni red ni prenesla navedenega člena 4(2), se v skladu s špansko zakonodajo tako ocenjuje celotna pogodba.

16 V teh okoliščinah je Tribunal Supremo prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

- „1. Ali je treba člen 8 Direktive [...] razlagati tako, da lahko država članica v svojem pravnem redu zaradi varstva potrošnikov določi nadzor nad nedovoljenostjo pogojev, katerih nadzor je prepovedan s členom 4(2) [Direktive]?

2. Ali je zato s členom 4(2) v povezavi s členom 8 Direktive [...] prepovedano državi članici, da v svojem pravnem redu v zvezi z varstvom potrošnikov določi nadzor nad nedovoljenostjo pogojev, ki opredeljujejo ‚glavni predmet pogodbe ‚oziroma ‚ustreznost med ceno oziroma plačilom na eni strani in storitvami oziroma blagom na drugi strani‘, tudi če so navedeni pogoji sestavljeni v jasnem, razumljivem jeziku?

3. Ali bi bila razlaga člena 8 in člena 4(2) [Direktive], ki dopušča državi članici sodni nadzor nad nedovoljenostjo pogojev v potrošniških pogodbah, ki so sestavljeni v jasnem, razumljivem jeziku in opredeljujejo glavni predmet pogodbe oziroma ustreznost med ceno oziroma plačilom na eni strani in storitvami oziroma blagom na drugi strani, skladna s členi 2 ES, 3(1)(g) ES in 4(1) ES?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Dopustnost

- ¹⁷ Združenje Ausbanc, španska vlada in Komisija Evropskih skupnosti izpodbijajo dopustnost predloga za sprejetje predhodne odločbe, ker naj ne bi pripomogel k rešitvi spora, o katerem odloča predložitveno sodišče. V zvezi s tem trdijo, da se pogoj zao-kroževanja v postopku v glavni stvari ne nanaša na glavni predmet zadevne pogodbe, temveč je njen postranski del, tako da naj člena 4(2) Direktive ne bi bilo mogoče upo-rabiti za spor o glavni stvari.
- ¹⁸ Glede tega je treba najprej opozoriti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso v okviru postopka, določenega v členu 267 PDEU, ki temelji na jasni ločitvi nalog med naci-onalnimi sodišči in Sodiščem, zgolj nacionalno sodišče pristojno za ugotavljanje in presojo dejanskega stanja spora o glavni stvari ter za razlago in uporabo nacionalnega prava. Le nacionalno sodišče, ki odloča o sporu in mora prevzeti odgovornost za so-dno odločitev, ob upoštevanju posebnosti zadeve presoja tako nujnost kot tudi ustre-znost vprašanj, ki jih predloži Sodišču. Zato je Sodišče, kadar se predložena vprašanja nanašajo na razlago prava Unije, načeloma dolžno odločati (glej sodbe z dne 12. aprila 2005 v zadevi Keller, C-145/03, ZOdl., str. I-2529, točka 33; z dne 18. julija 2007 v zadevi Lucchini, C-119/05, ZOdl., str. I-6199, točka 43, in z dne 11. septembra 2008 v zadevi Eckelkamp in drugi, C-11/07, ZOdl., str. I-6845, točki 27 in 32).

- 19 Čeprav je Sodišče prav tako odločilo, da mora v izjemnih primerih samo preizkusiti okoliščine, v katerih mu je nacionalno sodišče predložilo zadevo, da preveri, ali je zanj pristojno (glej v tem smislu sodbi z dne 16. decembra 1981 v zadevi Foglia, 244/80, Recueil, str. 3045, točka 21, in z dne 19. novembra 2009 v zadevi Filipiak, C-314/08, ZOdl., str. I-11049, točka 41), pa je sprejetje predhodne odločbe o vprašanju, ki ga postavi nacionalno sodišče, mogoče zavrniti le, kadar je očitno, da določbe prava Unije, ki je Sodišču predložena v razlago, ni mogoče uporabiti (glej sodbi z dne 5. decembra 1996 v zadevi Reisdorf, C-85/95, Recueil, str. I-6257, točka 16, in z dne 1. oktobra 2009 v zadevi Woningstichting Sint Servatius, C-567/07, ZOdl., str. I-9021, točka 43).
- 20 Vendar v obravnavanem primeru ni tako.
- 21 Tribunal Supremo se namreč v svojem predložitvenem sklepu sprašuje o obsegu obveznosti držav članic na podlagi Direktive v zvezi z obsegom sodnega nadzora nad nedovoljenostjo nekaterih pogodbenih pogojev, ki so po mnenju Tribunal Supremo zajeti s členom 4(2) Direktive.
- 22 Čeprav s to presojo Tribunal Supremo ne soglašajo vse stranke, pa vsaj ni očitno, da navedene določbe ni mogoče uporabiti v postopku v glavni stvari.
- 23 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da se je Sodišče pristojno izreči o vprašanjih za predhodno odločanje, ki mu jih je predložilo predložitveno sodišče, in da je predlog za sprejetje predhodne odločbe treba zato šteti za dopusten.

Vsebinska presoja

Prvo in drugo vprašanje

- ²⁴ Predložitveno sodišče s prvim in drugim vprašanjem, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je s členoma 4(2) in 8 Direktive državi članici prepovedano, da v svojem pravnem redu v zvezi z varstvom potrošnikov določi nadzor nad nedovoljenostjo pogodbenih pogojev, ki opredeljujejo glavni predmet pogodbe oziroma ustreznost med ceno oziroma plačilom na eni strani in storitvami oziroma blagom na drugi strani, tudi če so ti pogoji sestavljeni v jasnem, razumljivem jeziku.
- ²⁵ Ustanova Caja de Madrid trdi, da člen 8 Direktive državam članicam ne dovoljuje, da bi z ukrepi za prenos uvedle ali – če takih ukrepov ne sprejmejo – ohranile nacionalno zakonodajo, ki je v nasprotju s členom 4(2) Direktive. Ta določba naj bi namreč zavezujoče opredelila področje uporabe sistema varstva, ki ga določa Direktiva, tako da izključuje kakršnokoli možnost držav članic, da bi od njega odstopale, pa čeprav za sprejetje nacionalnih predpisov, ki so za potrošnike ugodnejši.
- ²⁶ Vendar druge zainteresirane osebe, ki so predložile stališča, trdijo, da člena 4(2) in 8 Direktive ne nasprotujeta taki možnosti. Menijo namreč, da sta sprejetje ali ohranitev podobnih nacionalnih predpisov zajeta z možnostjo držav članic, da na področju, ki ga ureja Direktiva, uvedejo strožje mehanizme varstva potrošnikov.

- 27 Za odgovor na postavljena vprašanja je treba spomniti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso sistem varstva, ki ga izvaja Direktiva, temelji na zamisli, da je potrošnik v razmerju do prodajalca ali ponudnika v podrejenem položaju glede pogajalske sposobnosti in ravni obveščenosti, zaradi česar pristopi k pogojem, ki jih je predhodno sestavil prodajalec ali ponudnik in na vsebino katerih ne more vplivati (sodbi z dne 27. junija 2000 v združenih zadevah Océano Grupo Editorial in Salvat Editores, od C-240/98 do C-244/98, Recueil, str. I-4941, točka 25, in z dne 26. oktobra 2006 v zadevi Mostaza Claro, C-168/05, ZOdl., str. I-10421, točka 25).
- 28 Toda kot je izrecno navedeno v dvanajsti uvodni izjavi Direktive, gre pri tej le za delno in minimalno usklajitev nacionalnih zakonodaj v zvezi z nedovoljenimi pogoji, pri čemer je državam članicam priznana možnost, da potrošniku zagotovijo višjo raven varstva, kot jo določa Direktiva.
- 29 Člen 8 Direktive tako uradno predvidi možnost držav članic, da „na področju, ki ga ureja ta direktiva, sprejmejo ali ohranijo najstrožje določbe, ki so združljive s Pogodbo, da bi zagotovile najvišjo stopnjo varstva potrošnikov“.
- 30 Torej je treba preveriti, ali člen 8 Direktive obsega celotno področje, ki ga ureja Direktiva, in tako njen člen 4(2), ali pa je – kot trdi ustanova Caja de Madrid – zadnjenavedena določba izključena s področja uporabe navedenega člena 8.
- 31 Glede tega pa je treba ugotoviti, da člen 4(2) Direktive določa le, da se „ocena nedovoljenosti“ ne nanaša na pogoje iz te določbe, če so sestavljeni v jasnem, razumljivem jeziku.

- 32 Iz samega besedila člena 4(2) Direktive je torej razvidno, da – kot je generalna pravobranilka poudarila v točki 74 sklepnih predlogov – ni mogoče šteti, da ta člen določa stvarno področje uporabe Direktive. Nasprotno, čeprav pogoji iz navedenega člena 4(2) spadajo na področje, ki ga ureja Direktiva, se njihova nedovoljenost ne ocenjuje, če pristojno nacionalno sodišče po posamičnem preizkusu vsakega meni, da jih je proizvajalec ali ponudnik sestavil v jasnem, razumljivem jeziku.
- 33 Poleg tega je iz sodne prakse Sodišča razvidno, da člena 3(1) in 4(1) Direktive skupaj opredeljujeta splošna merila, ki omogočajo oceno nedovoljenosti pogodbenih pogojev, na katere se nanašajo določbe Direktive (glej v tem smislu sodbi z dne 7. maja 2002 v zadevi Komisija proti Švedski, C-478/99, Recueil, str. I-4147, točki 11 in 17, in z dne 1. aprila 2004 v zadevi Freiburger Kommunalbauten, C-237/02, Recueil, str. I-3403, točke 18, 19 in 21).
- 34 S tega vidika se člen 4(2) Direktive nanaša – kot je poudarila generalna pravobranilka v točki 75 sklepnih predlogov – zgolj na določitev pravil in obsega vsebinskega nadzora nad pogodbenimi pogoji, o katerih se stranki nista dogovorili posamično in ki se nanašajo na glavno storitev pogodb, sklenjenih med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom.
- 35 Iz tega je razvidno, da pogoji iz tega člena 4(2) spadajo na področje, ki ga ureja Direktiva, in da zato njen člen 8 velja tudi za navedeni člen 4(2).

- 36 O tej ugotovitvi ni mogoče dvomiti zaradi trditve ustanove Caja de Madrid, da je – kot naj bi bilo razvidno zlasti iz sodbe z dne 10. maja 2001 v zadevi Komisija proti Nizozemski (C-144/99, Recueil, str. I-3541) – člen 4(2) Direktive prisilen in zavezujoč za države članice, tako da se te ne morejo sklicevati na člen 8 Direktive, da bi sprejele ali v svojih pravnih redih ohranile določbe, ki bi utegnile spremeniti njegov obseg.
- 37 V zvezi s tem zadostuje poudariti, da te trditve izvirajo iz napačnega razumevanja navedene sodbe. Sodišče je v tej sodbi razsodilo, da Kraljevina Nizozemska ni izpolnila svojih obveznosti iz Direktive, toda ne zato, ker ni prenesla njenega člena 4(2), temveč zgolj zato, ker ga ni prenesla popolnoma, tako da z zadevnimi nacionalnimi predpisi ni bilo mogoče doseči rezultatov, ki so se s to določbo želeli doseči.
- 38 Navedeni predpisi so namreč izključevali kakršnokoli možnost sodnega nadzora nad pogoji, ki se nanašajo na glavno storitev v pogodbah, sklenjenih med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom, celo kadar je bilo besedilo teh pogojev nejasno in večpomensko, tako da potrošnik nikakor ni mogel uveljavljati nedovoljenosti pogoja, s katerim sta bila opredeljena glavni predmet pogodbe ter ustreznost med ceno in izmenjanimi storitvami ali blagom.
- 39 Iz zgoraj navedene sodbe Komisija proti Nizozemski zato nikakor ni mogoče sklepati, da je Sodišče menilo, da je člen 4(2) Direktive prisilna in zavezujoča določba, ki jo morajo države članice nujno prenesti kot tako. Nasprotno, Sodišče je zgolj razsodilo, da je zato, da bi se v praksi zagotovila izpolnitev ciljev Direktive glede varstva potrošnikov, treba njen člen 4(2) v celoti prenesti, tako da se prepoved ocene nedovoljenosti pogojev nanaša zgolj na tiste pogoje, ki so sestavljeni v jasnem, razumljivem jeziku.

- 40 Iz vsega zgoraj navedenega je razvidno, da državam članicam ni mogoče preprečiti, da bi na celotnem področju, ki ga ureja Direktiva, vključno z njenim členom 4(2), sprejele ali ohranile strožja pravila, kot jih določa sama Direktiva, če so namenjena zagotavljanju višje stopnje varstva potrošnikov.
- 41 Vendar je treba v zvezi s španskimi predpisi v postopku v glavni stvari poudariti, da – kot je razvidno iz spisa, predloženega Sodišču – člen 4(2) Direktive z zakonom 7/1998 ni bil prenesen v nacionalno pravo.
- 42 Iz tega je razvidno, da – kot poudarja Tribunal Supremo – lahko v španskem pravnem redu nacionalno sodišče v okviru spora glede pogodbe, sklenjene med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom, v vseh okoliščinah ocenjuje nedovoljenost pogoja, ki ni bil posamično dogovorjen in se med drugim nanaša na glavni predmet navedene pogodbe, tudi v primerih, v katerih je prodajalec ali ponudnik ta pogoj predhodno sestavil v jasnem, razumljivem jeziku.
- 43 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da španski predpisi v postopku v glavni stvari s tem, da dopuščajo možnost popolnega sodnega nadzora nad nedovoljenostjo pogojev, na kakršne se nanaša člen 4(2) Direktive in ki so določeni s pogodbo, sklenjeno med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom, omogočajo, da se potrošniku v skladu s členom 8 Direktive zagotovi višja raven dejanskega varstva, kot jo določa Direktiva.
- 44 Ob upoštevanju teh preudarkov je treba na prvo in drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člena 4(2) in 8 Direktive razlagati tako, da ne nasprotujeta nacionalnim predpisom, kakršni so ti v postopku v glavni stvari, ki dopuščajo sodni nadzor nad

nedovoljenostjo pogodbenih pogojev, ki opredeljujejo glavni predmet pogodbe oziroma ustreznost med ceno oziroma plačilom in izmenjanimi storitvami oziroma blagom, tudi če so ti pogoji sestavljeni v jasnem, razumljivem jeziku.

Tretje vprašanje

- ⁴⁵ Predložitveno sodišče s tretjim vprašanjem sprašuje, ali členi 2 ES, 3(1)(g) ES in 4(1) ES nasprotujejo razlagi členov 4(2) in 8 Direktive, v skladu s katero lahko države članice sprejmejo nacionalne predpise, ki dopuščajo sodni nadzor nad nedovoljenostjo pogodbenih pogojev, ki opredeljujejo glavni predmet pogodbe oziroma ustreznost med ceno oziroma plačilom na eni strani in izmenjanimi storitvami oziroma blagom na drugi strani, tudi če so ti pogoji sestavljeni v jasnem, razumljivem jeziku.
- ⁴⁶ Vendar v zvezi s členoma 2 ES in 4(1) ES zadostuje ugotovitev, da so v skladu z ustaljeno sodno prakso v teh določbah naštetih cilji in splošna načela, ki se nujno uporabljajo v povezavi z ustreznimi poglavji Pogodbe ES, namenjenimi izvajanju teh načel in ciljev. Sami torej ne moreta ustvariti jasnih in brezpogojnih pravnih obveznosti za države članice (glej v tem smislu v zvezi s členom 2 ES sodbo z dne 24. januarja 1991 v zadevi *Alsthom Atlantique*, C-339/89, Recueil, str. I-107, točka 9, in v zvezi s členom 4(1) ES sodbo z dne 3. oktobra 2000 v zadevi *Échirrolles Distribution*, C-9/99, Recueil, str. I-8207, točka 25).
- ⁴⁷ Poleg tega niti člen 3(1)(g) ES ne more sam ustvarjati pravnih obveznosti za države članice. Kot je Sodišče že pojasnilo, je v tej določbi namreč zgolj naveden cilj, ki pa mora biti natančno določen v drugih določbah Pogodbe, zlasti v določbah v zvezi

s konkurenčnimi predpisi (glej v tem smislu sodbo z dne 9. novembra 1983 v zadevi *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin* proti Komisiji, 322/81, Recueil, str. 3461, točka 29, in zgoraj navedeno sodbo *Alsthom Atlantique*, točka 10).

- 48 Poleg tega je treba ugotoviti, da navedbe v predložitvenem sklepu Sodišču ne omogočajo, da bi jasno opredelilo določbe Pogodbe v zvezi s konkurenčnimi predpisi, katerih razlaga bi pripomogla k rešitvi spora.
- 49 Ob upoštevanju vseh teh preudarkov je treba na tretje vprašanje odgovoriti, da členi 2 ES, 3(1)(g) ES in 4(1) ES ne nasprotujejo razlagi členov 4(2) in 8 Direktive, v skladu s katero lahko države članice sprejmejo nacionalne predpise, ki dopuščajo sodni nadzor nad nedovoljenostjo pogodbenih pogojev, ki opredeljujejo glavni predmet pogodbe oziroma ustreznost med ceno oziroma plačilom na eni strani in izmenjanimi storitvami oziroma blagom na drugi strani, tudi če so ti pogoji sestavljeni v jasnem, razumljivem jeziku.

Stroški

- 50 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

- 1. Člena 4(2) in 8 Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah je treba razlagati tako, da ne nasprotujeta nacionalnim predpisom, kakršni so ti v postopku v glavni stvari, ki dopuščajo sodni nadzor nad nedovoljenostjo pogodbenih pogojev, ki opredeljujejo glavni predmet pogodbe oziroma ustreznost med ceno oziroma plačilom na eni strani in izmenjanimi storitvami oziroma blagom na drugi strani, tudi če so ti pogoji sestavljeni v jasnem, razumljivem jeziku.**
- 2. Členi 2 ES, 3(1)(g) ES in 4(1) ES ne nasprotujejo razlagi členov 4(2) in 8 Direktive 93/13, v skladu s katero lahko države članice sprejmejo nacionalne predpise, ki dopuščajo sodni nadzor nad nedovoljenostjo pogodbenih pogojev, ki opredeljujejo glavni predmet pogodbe oziroma ustreznost med ceno oziroma plačilom na eni strani in izmenjanimi storitvami oziroma blagom na drugi strani, tudi če so ti pogoji sestavljeni v jasnem, razumljivem jeziku.**

Podpisi